

Nye virkemidler på pesticidområdet

på baggrund af:
ny EU lovgivning og
regeringens Grøn Vækst plan

Anita Fjelsted
Miljøstyrelsen

Wilhelm+8. - 30. oktober 2009

Tre nye EU retsakter på pesticidområdet

- Revision af direktivet om plantebeskyttelsesmidler til en ny forordning
- Rammedirektiv om bæredygtig anvendelse af pesticider
- Forordning om statistik på pesticidområdet

Alle tre forventes offentliggjort i november 2009

Pesticidforordning

- Mulighed for **zonedokumentationer** og **obligatorisk gensidig anerkendelse** af plantebeskyttelsesmidler mellem medlemslande beliggende indenfor 3 zoner.
- Indførelse af **cutt-off** kriterier
- Indførelse af princip om **substitution** af de mest problematiske stoffer
- Opdeling af aktivstofferne i plantebeskyttelsesmidler i flere kategorier: "almindelige" stoffer, **lavrisiko stoffer** og **basisstoffer**

Rammedirektiv om bæredygtig anvendelse af pesticider - 1

Formål

”Direktivet fastsætter en ramme, der skal sikre **en bæredygtig anvendelse af pesticider ved at mindske risici og virkninger for menneskers sundhed og miljøet** og ved at fremme anvendelsen af integreret bekæmpelse af skadegørere og alternative metoder eller teknikker så som ikke-kemiske alternativer til pesticider.”

- Ikke et hovedformål at reducere pesticidforbruget.
- Medlemslandene skal etablere nationale pesticidhandlingsplaner.
- Danmark har haft pesticidhandlingsplaner siden 1986.

Rammedirektiv om bæredygtig anvendelse af pesticider - 2

Indeholder følgende elementer:

- Uddannelse af forhandlere og brugere af plantebeskyttelsesmidler
- Oplysning og bevidstgørelse af den brede offentlighed
- Inspektion/syn af sprøjteudstyr
- Forbud mod flysprøjtning
- Der skal indføres særlige foranstaltninger til beskyttelse af vandmiljø og drikkevand
- Begrænse pesticidanvendelsen og risici i specifikke områder
- Integreret plantebeskyttelse senest den 1. jan. 2014
- EU indikator på pesticidområdet

Forordning om statistik på pesticidområdet

Formål:

Skabe overblik over pesticidesalg/forbrug i EU og udviklingen over tid

Indeholder følgende elementer:

- Medlemslande skal indberette den **solgte mængde** aktivstoffer der indgår i pesticider.
- Indgår i den årlige bekæmpelsesmiddelstatistik udgivet af MST.
- Hvert 5. år skal de **anvendte mængder** aktivstoffer indberettes for et udvalgt antal kulturer/afgrøder der er repræsentative for landet.
- Nyt behov - oplysningerne fra **sprøjtejournaler** i jordbruget.

Nye virkemidler indført i 2009 – 1

Reduktion i punktkilde forurening

Vaskepladsbekendtgørelse (nr. 268, marts 2009)

- Formålet er, at fastsætte regler for påfyldning af sprøjtemidler og vask af sprøjteudstyr for derigennem at reducere belastningen af jord, grundvand og overfladevand fra pesticidpunktkilder der opstår, hvor sprøjteudstyr påfyldes og vaskes efter brug.
- Etablering af påfyldnings- og skylleudstyr på sprøjterne
- Etablering af vaskeplads på bedriften eller påfyldning og vask på marken
- Vaskevand ledes til gyllebeholder

Nye virkemidler indført i 2008 – 2

Krav om opdatering af sprøjtecertifikat hvert 4. år

Undervisningsbekendtgørelsen (nr. 557, juni 2009)

Første kursus varer 10 dage – opdatering 1 dag

Opdatering omhandler:

- Ny sprøjteteknik
- Nye pesticider
- Nye skadevoldere
- Integreret plantebeskyttelse
- Beslutningsstøttesystemer
- Håndtering og punktkilder
- Oplysninger på etiketten

Grøn Vækst aftalen 2010 - 2015

Markant reduktion af pesticiders skadevirkninger

Markant reduktion af pesticiders skadevirkninger

Mål -1

- Ændre pesticidindikatoren fra behandlingshyppighed til **belastningsomfang**.
- Belastningsomfanget skal nedsættes til 1,4 inden udgangen af 2013. Det svarer til en reduktion af behandlingshyppigheden fra 2,5 til 1,7.
- Pesticidernes sundheds- og miljømæssige egenskaber og dermed belastning inddrages i løbet af et par år i belastningsindikatoren
- Regeringen vil skabe rammerne for en markedsbaseret **fordobling i det økologiske areal** i 2020.

Markant reduktion af pesticiders skadevirkninger

Mål - 2

- Miljø- og sundhedsbelastningen fra pesticidanvendelsen i **gartneri og frugtavl** skal nedsættes mest muligt.
- **Restindholdet** af pesticider i dansk producerede fødevarer skal være mindst muligt.
- Godkendte pesticider skal ikke udvaskes til **grundvandet** over grænseværdien på 0,1µg.

Markant reduktion af pesticiders skadevirkninger

Virkemidler - 1

- Grøn omlægning af **pesticidafgiften** så de mest miljø- og sundhedsmæssigt belastende pesticider får den højeste afgift.
- Etablering af **pointsystem** for pesticider der skal hjælpe landmanden til at vælge de mindst miljø- og sundhedsmæssigt belastende pesticider.
- Lovkrav om udlægning af sprøjte-, gødnings- og dyrkningsfri **10 m brede randzoner** langs vandløb og søer, som skal sikre, at der ved udgangen af 2012 er udlagt i alt 50.000 ha sprøjtefri randzoner.
- **25 m sprøjtefri beskyttelseszoner** om almene vandindvindingsanlæg

Markant reduktion af pesticiders skadevirkninger

Virkemidler - 2

- **Restriktiv godkendelsesordning.**
- **Varslingssystemet** for grundvand bibeholdes og styrkes med en beregning af forventede koncentrationer af pesticider i vandmiljøet (via drænvand)
- Fokus på godkendelse af **alternative pesticider** bl.a. til brug i økologisk avl

Markant reduktion af pesticiders skadevirkninger

Virkemidler – 3

IPM

- Styrkelse af **rådgivningen** (landbrug og frugt/grønt) om anvendelse af pesticider med fokus på integreret plantebeskyttelse og valg af pesticider efter det nye afgiftssystem.
- Pligt til indberetning af jordbrugerens **sprøjtejournaler**. Giver viden om hvilke pesticider der anvendes hvornår, på hvilke bedriftstyper og i hvilke afgrøder. Især ny viden om pesticidforbrug i gartneri og frugtavl

Markant reduktion af pesticiders skadevirkninger

Virkemidler – 4

IPM - 2

- **Afgrødespecifikke vejledninger om integreret plantebeskyttelse**
- Udvikling af **moniterings- og varslingsystemer** for skadegørere
- Øget **forskningsindsats** i bl.a. integreret plantebeskyttelse, beslutningsstøttesystemer og pesticiders skadevirkninger.

Markant reduktion af pesticiders skadevirkninger

Virkemidler - 5

Kontrol

- Fortsættelse af den **enstrengede pesticidkontrol** i Plantedirektoratet. Herunder kontrol med nye regler om vaskepladser, kontrol med opdatering af sprøjtecertifikater, kontrol med anvendelse og opbevaring af pesticider og sprøjtejournaler
- Kontrol af **sprøjteudstyr**
- Kontrol af **ulovlig import** af pesticider – bl.a. kampagner i MST
- Kontrol af **Pesticidrester**

Markant reduktion af pesticiders skadevirkninger

Virkemidler - 6

- Informationskampagner overfor **haveejere** og **forbrugere**
- Krav om **uddannelse af pesticidforhandlere**

Markant reduktion af pesticiders skadevirkninger

Implementering af virkemidler

- Implementering er i gang og mange af aktiviteterne påbegyndes i januar 2010. Andre først i 2011.
- Der etableres **styregrupper** i flere niveauer med henblik på at sikre en stram styring og at målene nås

Nye virkemidler på pesticidområdet

på baggrund af:
ny EU lovgivning og
regeringens Grøn Vækst plan

Anita Fjelsted
Miljøstyrelsen

Wilhelm+8. - 30. oktober 2009